

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatelů **a) J. K., b) V. K.**, oba zastoupení JUDr. Jaroslavem Bártou, advokátem se sídlem v Plzni, T. G. Masaryka 25, za účasti **Městského úřadu Varnsdorf**, za účasti osob zúčastněných na řízení **1) S. p., a. s., 2) Město Varnsdorf, 3) C. P., s. r. o.**, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 11. 2003, č. j. 15 Ca 536/2002 – 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 11. 2003, č. j. 15 Ca 536/2002 – 58, byla zamítnuta žaloba stěžovatelů proti rozhodnutí Městského úřadu Varnsdorf ze dne 18. 10. 2002, č.j. 332/7-5668/2002/Stpo/K-sú, kterým bylo vydáno stavební povolení firmě C. P.S, s. r. o., na stavbu čerpací stanice PHM C. P. na pozemcích p. č. 695, 696, 697 a 698/3 v k. ú. V. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovatelé mají ve společném jmění manželů pozemek p. č. 597/1, který má společnou hranici s místní komunikací p. č. 611/1 (tř. 5. května), s ní hraničí rozsáhlé pozemky p. č. 601 a 602/1 a teprve tyto mezují s další místní komunikací p. č. 698/3, na kterou navazují pozemky p. č. 695, 696 a 697, na něž bylo vydáno stavební povolení. Na základě takto zjištěného skutkového stavu krajský soud konstatoval, že pozemky ve společném jmění stěžovatelů jsou od pozemků, jež byly předmětem stavebního řízení, odděleny nejen místní komunikací, ale i dalšími prostornými nemovitostmi. Proto pozemky stěžovatelů není možné považovat za sousední pozemky, takže práva stěžovatelů nemohla být stavebním povolením

přímo dotčena. Kdo je také účastníkem stavebního řízení je stanoveno v § 59 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), přičemž pojmem sousední pozemek nelze rozumět pouze pozemek, který má společnou hranici s pozemkem, na němž se má provést předmětná stavba, jak vyplývá z odůvodnění nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 96/2000 Sb. Okruh vlastníků vzdálenějších pozemků jako účastníků stavebního řízení však nelze podle názoru krajského soudu donekonečna rozšiřovat, a proto lze za ně v souladu s ustálenou soudní praxí považovat pouze majitele pozemků ležících proti prováděné stavbě přes cestu, potok, atd. nebo od ní oddělených pouze úzkým pruhem jiného pozemku.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž namítali, že ve stavebním řízení s nimi nebylo jednáno jako s účastníky správního řízení, když jejich nemovitosti sice přímo nesousedí s pozemky, na nichž má být stavba čerpací stanice PHM umístěna, ale jsou od nich odděleny v podstatě pouze místní komunikací a vzdálenost vzhledem k charakteru stavby je minimální. Stěžovatelé vyjádřili přesvědčení, že jejich práva jsou stavbou přímo dotčena. Odkázali na ustanovení § 59 odst. 1 písm. b) stavebního zákona a na nálezy Ústavního soudu č. 96/2000 Sb. S ohledem na citované ustanovení stavebního zákona je třeba podle jejich názoru hodnotit nejen vzdálenost vlastních pozemků, ale i charakter staveb, které jsou na těchto pozemcích a stavby, na niž bylo vydáno stavební povolení. Stěžovatelé se domáhali toho, aby jako účastníci řízení mohli uplatnit svá práva ve stavebním řízení, neboť stavební úřad při vydání rozhodnutí nerespektoval všechna hlediska, zejména dopravní situaci, hledisko ekologické, hygienické, požární bezpečnosti, apod. Stěžovatelé jsou vlastníky nemovitostí, na nichž je umístěna čerpací stanice PHM, která je zařazena jako střední zdroj znečištění a mají za to, že výstavbou další čerpací stanice ve vzdálenosti několika desítek metrů došlo ke zhoršení všech uvedených hledisek, jak o tom svědčí odborná vyjádření, která doložili v průběhu správních řízení. V neposlední řadě uváděli i hledisko ekonomické. Z těchto důvodů jsou přesvědčeni, že jsou osobami, jejichž práva jsou vydaným stavebním povolením přímo dotčena, a proto byli účastníky stavebního řízení. Krajský soud podle jejich názoru nesprávně posoudil právní otázku a vydal nezákonné rozhodnutí. Podanou kasační stížností domáhali zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Městský úřad Varnsdorf ve vyjádření ke kasační stížnosti s poukazem na § 59 odst. 1 písm. b) stavebního zákona citoval právní názor vyslovený krajským soudem, co se rozumí pojmem sousední pozemek a koho lze považovat za účastníka stavebního řízení. Městský úřad Varnsdorf dále uvedl, že má v tomto případě za to, že stěžovatelé nejsou účastníky stavebního řízení, a proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 59 odst. 1 písm. b) stavebního zákona jsou účastníky stavebního řízení osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena.

V nálezu ze dne 22. 3. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 19/99, jímž bylo zrušeno ustanovení § 139 písm. c) stavebního zákona obsahující legální definici pojmu „sousední pozemky a stavby

na nich“ Ústavní soud uvedl, že si je vědom možných interpretačních problémů v tom směru, „až kam“ - do jaké šíře či vzdálenosti - mohou tzv. sousední pozemky sahat, pokud nebude platit podmínka společné hranice. Posouzení této otázky bude vždy věcí individuálních případů (zřejmě s přihlédnutím k povaze zamýšlených staveb a z ní plynoucích možných nežádoucích dopadů), a to jak na úrovni rozhodovací praxe stavebních úřadů, tak na úrovni rozhodování o přezkoumávání těchto rozhodnutí v rámci správního soudnictví. V této souvislosti připomenul Ústavní soud i praxi prvorepublikového Nejvyššího správního soudu, který, a to dokonce s použitím judikatury bývalého Nejvyššího správního soudu rakouského, vykládal pojem „soused“ ve stavebním řízení daleko liberálněji. Např. v nálezu z 22. 6. 1938 (Boh. A 14314/38) vyslovil, že sousedem je nejen ten, jehož nemovitý majetek bezprostředně souvisí se stavenišťem, ale i majitel vzdálenější nemovitosti, zejména také pozemku ležícího naproti projektované stavbě přes cestu, jestliže projekt může mít na jeho nemovitý majetek stavebně-policejní reflex. Stejně tak v nálezu z 23. 5. 1932 (Boh. A 9916/32) judikoval, že sousedy ve smyslu stavebního řádu jsou nejen majitelé nemovitostí sousedících bezprostředně se stavenišťem, ale i majitelé objektů vzdálenějších, jsou-li tyto objekty v takovém vztahu ke staveništi, že stavba může mít na zájmy vlastníka onoho objektu účinky, které požívají ochrany stavebního řádu. Dále Ústavní soud také poukázal na to, že Nejvyšší správní soud měl i ustálenou judikaturu o tom, že ne každá námitka sousedova může být považována za způsobilou soudní ochrany, neboť „správní soud je povolán chránit jen subjektivní veřejná práva“ (Boh. A 7679/29).

Proto také v daném případě je třeba posoudit, zda stěžovatelé mohou být považováni za vlastníky sousedních pozemků, neplatí-li podmínka společné hranice, a to z hlediska, zda může dojít stavbou čerpací stanice k zásahu do jejich veřejných subjektivních práv, neboť v tomto rozsahu v souladu s § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu fyzickým a právnickým osobám. Posouzení této otázky, jak uvedl Ústavní soud v citovaném nálezu, je vždy věcí konkrétního případu s přihlédnutím k povaze zamýšlených staveb a z ní plynoucích možných nežádoucích dopadů. Protože Ústavní soud se v citovaném nálezu odvolával na judikaturu bývalého Nejvyššího správního soudu, není důvodu se od ní odchýlovat. Podle této judikatury byl soused legitimován uplatňovat porušení veřejných subjektivních práv jen potud, pokud se jejich nedbání dotýkalo jeho vlastní zájmové sféry, takže jejich porušení zahrnuje zároveň porušení jeho individuálního zájmu stavebním řádem uznaného za jeho veřejné právo sousedské (Boh. A. 1204, 2450, 4055).

Stěžovatelé však v tomto směru žádnou relevantní námitku neuplatnili. Jejich stěžejní námitka uplatněná jak v žalobě, tak i v kasační stížnosti, je, že výstavbou nové čerpací stanice umístěné na pozemcích, které jsou značně vzdáleny od jejich pozemku, na němž mají rovněž umístěnu čerpací stanici, bude ohroženo jejich podnikání. Ochranu takových práv, tj. zajištění bezkonkurenčního prostředí pro podnikání, však stavební zákon účastníkům stavebního řízení neposkytuje. Pokud poukazovali na to, že výstavbou další čerpací stanice vznikne také další střední zdroj znečištění, nijak nekonkretizovali, jakým způsobem se tato skutečnost bude dotýkat jejich individuálních zájmů jako spoluvlastníků pozemku p. č. 597/1, kromě dopadu ekonomického. Stejně tak své přesvědčení, že stavbou budou dotčena jejich práva, nijak nekonkretizovali. Proto Nejvyšší správní soud neshledal, že krajský soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 citovaného zákona.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení a městskému úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2004

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu